

OLTIN NISBAT

Yo'ldosheva Madina; Rahmatullayeva Mohichehra; Bebitova Mahliyo
Mirzo Ulug'bek nomidagi O'zbekiston Milliy universiteti Jizzax filiali talabalari
Ilmiy rahbar: Sharipova Sadoqat Fazliddinovna
O'zMU Jizzax filiali katta o'qituvchisi

Annotatsiya: Oltin nisbat tizimli uyg'unlikning universal ko'rinishi. Oltin nisbat tabiatda, ilm-fanda, san'atda, inson bilan aloqa qilish mumkin bo'lgan hamma narsada mavjud. Oltin qoida o'rganilganidan so'ng, uning hayotga tatbiqi oshib bordi.

Abstract: The golden ratio is a universal representation of systemic harmony. The golden ratio exists in nature, in science, in art, in everything that can come into contact with man. After learning the golden rule, its application to life increased.

Аннотация: Золотое сечение является универсальным представлением системной гармонии. Золотое сечение существует в природе, в науке, в искусстве, во всем, что может соприкоснуться с человеком. После изучения золотого правила его применение в жизни увеличилось.

Kalit so'zlar: oltin nisbat, asimetric simmetriya, ilohiy nisbat, phi, Fibonachchi sonlari.

Oltin nisbatning eng keng qamrovli ta'rifi - kichik qism kattani anglatadi, chunki katta qism butun sonni anglatadi. Oltin nisbat ikki miqdorning nisbati bo'lib, o'z formulasiga ega deyishimiz mumkin. Oltin nisbat yaxlitlanganda 62% dan 32% gacha korrelyatsiya qilinadi. Uning taxminiy qiymati 1,6180339887. Nisbat fazo va vaqt shakllarida ishlaydi.

Zamonaviy ilm-fan oltin nisbatni "Asimetric simmetriya" deb hisoblaydi va uni keng ma'noda bizning dunyo tartibimizning tuzilishi va tartibini aks ettiruvchi universal qoida deb ataydi.

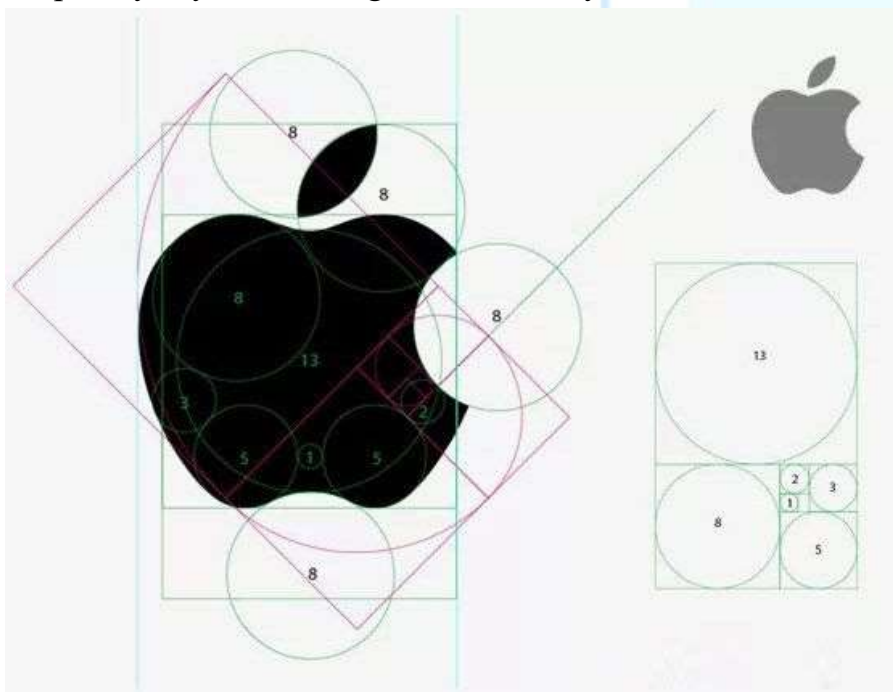
"Ilohiy nisbat" atrofimizdagi ko'p narsalarda uchraydi. Masalan, biz uni asalarilar, chig'anoqlar, gular, dengiz qobig'i, hattoki tanamizda topishimiz mumkin. Olimlarning aytishlaricha, ob'ekt oltin nisbatga qanchalik yaqin bo'lsa, inson miyasi uni qabul qilishi shunchalik oson bo'ladi. Oltin nisbat kashf etilganidan buyon undan rassomchilik va me'morchilida keng qo'llaniladi.

Oltin nisbat yunoncha "phi" deb ham ataladi. U matematik doimiydir. Uni $a/b = a + b/a = 1,618033987$ shaklida ifodalash mumkin, bunda $a > b$ dan katta. Buni Fibonachchi ketma-ketligi orqali ham tushuntirish mumkin.

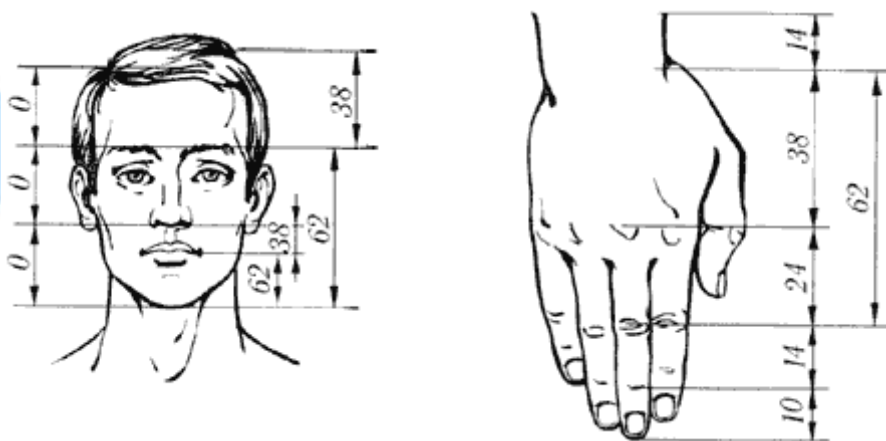

Masalan, oltin nisbat va Fibonachchi ketma-ketligini tabiatda gullarda topish mumkin.

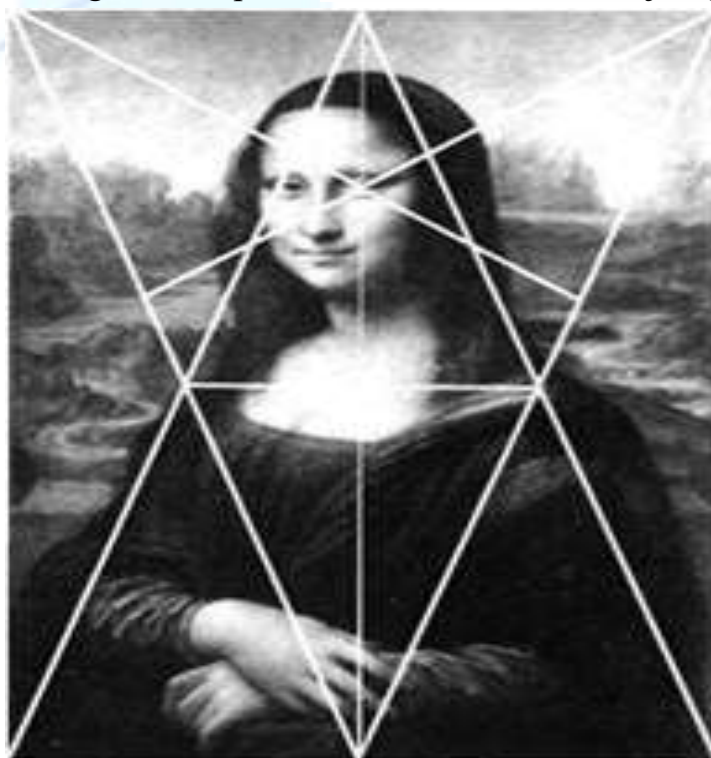
Zamonaviy loyihalarda, xususan dizaynda ham topishimiz mumkin. Undan logotip dizaynida qanday foydalanilishiga e'tibor beraylik.

1855 - yilda oltin bo'limning nemis tadqiqotchisi professor Zeising o'zining asarini nashr etdi "Estetik tadqiqotlar" ishi. Zeising ikki mingga yaqin inson tanasini o'lchadi va oltin nisbat o'rtacha statistik qonunni ifodalaydi degan xulosaga keldi.

Rassomlikda “oltin nisbat”ga misol qilinb Leonardo da Vinchi ijodiga to’xtalsak

Foydalanilgan adabiyotlar:

<https://www.bing.com/images/search?view=detailv2&form>

<https://www.bing.com/images/search?view=detailv2&form>

<https://www.bing.com/images/search?view=detailv2&form>

<https://eurodomik.ru/uz/foam-block/dlya-chego-sushchestvuet-zolotoe-sechenie>

<https://school2-maksatiha.ru/uz/about-professions/zolotoe-sootnoshenie>